

ELŐFIZETÉS:

Egész évre .. 12 kor.
Fél évre .. 6 kor.
Negyed évre .. 3 kor.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitóléc sora 50 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyomdájában fogadtatnak
el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fillér.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA“

XXV. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyed évre	3 kor.
* Néptanítók számára:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor és fia könyv- és könyomdájába küldendők.

A „Bácska” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Mit határoznak a községek?

I.

Zombor, 1902. június hó.

Lapunk egyik közelmúlt számában közöltük az országos törzskönyvezési bizottság javaslatát vármegyénk új helységneveit illetően.

A javaslatot Karácson Gyula alispán a községeknek adta ki határozathozatal végett. Most érkeznek vissza a határozatok, melyek egyrészt becses és érdekes történeti adatokat és hagyományokat tartalmaznak, másrészt a megfigyelőnek bepillantást engednek a községek gondolkodási és érzelmi világába.

A beérkezett határozatokból a következőket közöljük:

Béreg, Felső-Szent-Iván, Gara, Bajmok, Katymár, Kiszállás, Bács-Madaras, Mélykut, Rév, Nemes-Militics, Szivac, Gyulafalva, Gombos, Doroszló, Sztapár, Vajsza és Bogyán vonatkozólag változás alig történik, miután a törzskönyvezési bizottság sem javasolt más nevet és a községek sem kívántak új nevet; Béreg-nél elmarad a h betű, Bács-Madarasnál elmarad a Bács szó, Gyulafalva Bácsgyulafalva lesz és Ó-Sztapár-nál elmarad az ó szó.

A „BÁCSKA” tárcája.

† Jauch Ferenc emléke.

Kikisértük meghidegült testét a holtak csendes birodalmába, felszállott nemes lelke a Mindenhatóhoz, ki alkotta s oly nemes szívvel s lélekkel megáldotta, megsirattuk valamennyien, megsiratta maga a természet is, mikor temetése alkalmával koporsójára hullatta sűrű könnyeit.

Eltávozott közülünk, de halhatatlan lelkéből mégis mindannyiunk szívében itt hagyott egy-egy szikrát, melyet az iránybani igaz szeretetünk, tiszteletünk és becsülésünk kialudni soha sem fog engedni.

Sok tanítványa volt harminnégy évi tanítói működése alatt leány is, fiu is, nem hiszem, hogy egy is akadna közülök, ki meg ne siratta volna, mikor halála hírére meghallotta s nem hiszem, hogy egy is akadna közülök, ki a végbucsnál vissza ne gondolt öreá, ki megtanította mindarra, amire egy igazán jó s egész életében hivatásának élő tanítónak csak gondolni is lehet.

Volt a bánásmódjában valami olyan különlegesség, melylyel rövid idő alatt lebilincselte tanítványait, szorgalmat, lelkesedést s kitartást és a mi legszebb, irányában és egymás iránybani kölcsönös szeretetet s tiszteletet tudott tanítványai sziveiben kelteni; nem szigorúsággal, hanem szép lágyan csengő szavai s nemes gondolkodásmodora s mindenre kiterjedő utánjárással. Igen, az ő kezeinek nyoma, az ő nemes szívének s lelkének isteni sugalata, nem hagyhatta érintetlenül tanít-

Szántova községben, hol a törzskönyvezési bizottság javaslata „Hercegszántó” volt, 10 igen ellenében 11 nemmel indoklás nélkül a régi név mellett döntötte le.

Jankovác-ra vonatkozólag a törzskönyvezési bizottság a név megváltoztatását javasolta. A község is így határozott; ellenben Madzinyi Géza és társai, kik a határozatot megfélebbzték, magyarosabb nevet kívánnak, egyelőre új nevet az idő rövidsége miatt nem proponálnak.

Gákova a „Zomboréki” nevet nem fogadja el, nem indokol, ragaszkodik a régihez, mert egyáltalán nem óhajt változtatást.

Krusevlya 11 nemmel 4 igen ellenében elveti a „Körtés” nevet részben azért, mert a Körtés is csak olyan szokatlan szó, mint Krusevlya és mert változtatás esetén új községi pecsétet is kellene készíteni.

Kupuszina nem akar „Nagyhetes” lenni, félvén attól, hogy a nép humora idővel „Makkhetes”-t csinál a község nevéből, de meg a községet már a XVI. században e néven nevezték, a jegyző ajánlatát „Kumlód”-ot sem fogadták el.

Priglevica-Szent-Iván „Bácsszentiván” név mellett határoz, mert a priglevica szóhoz sem történeti, sem helyi emlék nem fűződik.

Csataalja község képviselőtestülete az eddig használt helynevet továbbra is megtartja és utasítja község elöljáróságát oda hatni, hogy a község helyneve semmiesetre meg ne változtassék, mert azon az alapon kiindulva, melyet az országos levéltár észrevételeiben megjegyyez, t. i. hogy az 1543-ik évből származó dézsma összeírásban a község helyneve „Csataalylyá”-nak van feljegyezve, joggal feltehető, hogy ezen kiírás a „Csataalja” helyes megnevezésnek a XVI. század fejletlen ortográfiájából származó hibás írásmódja nyomán létesült és később a XVII. és XVIII. századokban hihetőleg önkényűleg használtatott a latinos mód szerint irt „Catalia”, a községnek helyesen kiejtett megnevezése azonban dacára a különféleképp használt írásmódoknak, mindenkor „Csataalja” lehetett. Miután ezen feltevés megfelel azon népmódnak is, mely szerint a Csataalja nyugati oldalán elterülő homokbuckák között vivattak a mohácsi veszedelemből menekülő és

itt buvó helyet kereső magyar csapatok utolsó élet-halál küzdelmei. És megerősíti ezt azon körülmény is, hogy a Csataalja észak-nyugati oldalán elterülő pusztaságot csata utoljának nevezték el a szomszédos községek lakói, továbbá építkezések alkalmával ma is többször akadtak az emberek nagyobb mennyiségű csontokra, melyek az elesett harcosok tetemei. Hazafiassággal párosult kegyeletes emlékek parancsolják tehát azt, hogy magyar hazánk küzdterei legalább egy-egy céltudatos község helynevével emlékeztetben megtartassék.

Rigyica. Maison Mihály esperes-plébános a következő nagyhatású beszédet mondotta: Tisztelt községi képviselőtestület! Én alulírott a helynevek helyesbítése, illetőleg megmagyarosítása ügyében még 1896. év december havában nyújtottam be a statisztikai hivatalnak községünk nevére vonatkozó leszármazási kimutatást és ajánlottam a szláv eredetű, de történelmi emlékü és elég magyaros hangzású nevet „Rigica”. Ezt a községek hivatalos nevének megállapítását tárgyaló országos központi bizottság elvetvén, községünknek a mohácsi vész előtt Reegh, Reeg, Rech, Regh történeti neveinek alapján a „Rég” elnevezésben állapodott meg. Akár helyes, akár nem helyes az orsz. közp. bizottság névleszármazató elmélete a „Rég” elnevezést semmi körülmények között elfogadhatónak nem tartom a következő indokoknál fogva: 1. ez a szó „Rég” nem név, hanem időhatározó, amiért indokolatlanul és erőltetve látszik úgy az értelmiség, mint a nép előtt, hogy miért választott épen ez a szó-alak? 2. a régi elnevezés hasonlósága nem találhatik meg benne, ami a népre nehezkes; 3. értelmi zavart okozna, mert pl. a rigyicai régi szőlők azt kellene a jövőben mondanunk: a régi régi szőlők, avagy hogy hangzanak ez: kelt Régen, 1902. évi május hó. — Ajánlatba hozott a Régnél megfelelőbb „Kigyós” vagy „Kigyóspatak” elnevezés, de miután az is mellőztetett, tudós férfiak véleményének meghallgatása és a lakosság közóhajának kifürkészése után, bátor vagyok azon indítványt tenni, hogy községünk „Regőce” névre kereszteltesse annál is inkább, mivel e név nemcsak könnyed, kellemes magyar hangzású, hanem visszatükröződik benne a régi Rigyica, ép úgy a fiu arcából ráismerünk apjára.

ványai zseuge szívet s lelkét, meglátszott minden tanítványán, hogy az ő tanítványa volt s ha később egyikükön-másikukon az élet viharai, az ő általa az akkori zsenge korban beoltott nemes gondolkodása s szeretetet meg-meg tépte, kitépni azért lelkükből annak nyomait onnan még sem tudta, belegyökerezte ő azt szívébe és lelkükbe s azt hiszem bármily viszonyok között, jó és balsorsban, minden volt tanítványának gyakran akadt s fog még akadni nem egyszer olyan alkalom, mikor visszagondol azon atyai intelmekre s tanításokra, miket akkor mint zsenge gyermekek-nél igyekezett beléjük oltani.

Tartozó kötelességet teljesíték, mikor itt nyilvánosan megemlékezem róla, nemes szívről és lelkéről.

Ismerték őt jól tanítványai, azok szülei, ismerősei s számos jóbarátai. Nem nyújtottak munkás életében neki babért s olyan kitüntetést, mely ugys csak mulandó s csak külső dísz, pedig de sokszor erre is rá szolgált, de azt hiszem ezek nem is okoztak volna neki olyan örömet, mint okozott hosszú élete alatt az, hogy aktív szolgálata alatt és azután is glóriaként övezte lépten-nyomon őt minden oldalán tiszteletünk és hálánk.

Ez hozott bennünket utolsó utjához is! Eljöttünk hozzá hajlékába elbucszni tőle örökre, eljöttek az iskolák összes tanítványai is, eljöttek jó ismerősei, kartársai, barátai s mindazok, kikkel valami érintkezésben volt, eljött a dalárda is, hogy utójára részesítse abban, mit ő egykor oly lelkesen szeretett.

Méltó volt ama gyászbeszéd, mit egykori

igazgatója, s neki mindenkor jó barátja az apát-plébános, ki őt legjobban s annyi időn át ismerte, sirjánál, leküzdhetetlen megindulástól remegő hangon, elmondott. Szokatlan a katolikus gyászszertartásoknál, hogy maga a temetést végző lelkész vegyen búcsút és méltassa a halott érdemeit, de jól esett hallani annak ajkáról, kihez mint tanító legközelebb állott, a hála és elismerés méltó szavait. Nagyon megindultan búcsúzott el tőle, mert benne épp úgy ő is, mint mi, sokat, nagyon sokat veszítettünk.

Isten veled! pihenjen tested csendesen s békével, most már örökös nyugvó helyeden! Emlékezeted élni fog örökké!

Büszke vagyok ...

Büszke vagyok bánatban is,
Ne szánjon engem senki;
Ha nem szeretsz, soh'se sajnálj,
Százszor inkább neves ki.

Örökkéig ne titkolózz,
— Az Uristenre kérek! —
Igy reménylek. Ha nem szeretsz:
Még se szólnod nagy vétek.

Napról-napra nő szerelmem,
Nagyobb, kinzőbb a lángja ...
Mi lesz velem, mi lesz velem?!
Miért hallgatsz leánya?

Oh hiu vagy, játszol velem!
„Nérónak minden szabad.”
De hiszen te jónak látszol,
— Legyen hozzám egy szavad!

Kiss Péter.

Ezen indítványt a közgyűlés nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadta.

Matheovits-nak „Mátéfalva“ nevet ajánlott a törzskönyvezési bizottság, sem ezt, sem a „Mátéfalva“ nevet nem fogadják el, mert a községek hivatalos nevének megváltoztatására vonatkozó tárgyalási jegyzőkönyv szerint két bizottsági tag „Matheovits“ elnevezést hozta javaslatba, vagyis a község régi nevét óhajtja megtartani, azért is, mert a községben lakó Piukovichoknak 1747. évi februárius hó 15-én nemesi oklevele és családi okmányában már Matheovits néven szerepel és így e név már 155 éve áll fenn. azután a Matheovits név a Piukovich név nemesi predikátumát képezi és ha a község neve eltörlődne, a predikátum érthetetlen lenne és így kéri a Matheovits név fentartását. Piukovich Bedő névszerinti szavazást rendelt el, melynek eredménye Mátéfalva mellett 2, Matheovits mellett 18. Így a község neve a régi marad.

Szóna községe tekintettel arra, hogy e község az ország legrégebb helyiségeinek egyike, már a XII. században „Szonda“ néven fordul elő és a középkorban állandóan e néven szerepelt; a török hódoltság alatt használatba jött „Szonda“ névvel szemben a régi történelmi név visszaállítását tartják kívánatosnak. A község véghatározata a következő: Minthogy a község, mely már a XII. században előfordul, a középkorban állandóan Szondának nevezték és Szonda csak a török uralom alatt jött használatba, ennél fogva történelmi szempontból a „Szonda“ nevet visszaállítani és egyidejűleg az Ófalu mint történelmi multból pusztá törzskönyvezetni határozatot.

Kernyája község képviselőtestülete a következő véghatározatot hozta: Minthogy Kernyája községi neve nem szláv eredetű, amennyiben ugyanis a község keletkezésekor a volt földes ur után nevezett el „Kerényája“-nak, miből származott a „Kernyája“ elnevezés; ennél fogva tekintettel magyar hangzására és eredetére, az országos községi törzskönyvi bizottság abeli megállapodását, hogy a község neve „Kerény“-re változtassék vissza, utasítja és kívánja, hogy a község neve a jövőben is „Kernyája“-nak megmaradjon. A községhez tartozó Alsó-Pusztakula és Bokor puszták nevei ugyancsak magyar hangzásuk lévén, azokat is megmaradónak kívánja.

Déronya község képviselőtestülete annak tudatában, hogy tántoríthatatlan hazafias érzelmeihez még azon esetre, mivel az országos községi törzskönyvi bizottság megállapodását el nem fogadja, kétség nem férhet s miután a bizottságot „Dernye“ név megállapításánál történelmi adat nem vezérelte, egyhangulag „Déronya“ község nevének változatlan fenntartását határozza. Minthogy Déronya községhez tartozó Kleten pusztá nevének megállapítása csupán a tulajdonos hatáskörébe tartozik: a javaslatba hozott „Vadmező“ elnevezés érintetlenül hagyatik.

A magyar nyelv tanítása. Wlassics Gyula vallás- és közoktatási miniszter energikus rendeletet bocsátott ki a magyar nyelv kötelező tanításáról szóló 1879. XVIII. törvény szigorú végrehajtása tárgyában. Kételezi a miniszter a tanfelügyelőket, hogy buzgón

ellenőrizzék, hol vétenek a törvény intenciói ellen. Sajnálatos gyöngeség volt eddig a magyar állambatalom részéről, hogy túrte azokat az ellenséges állapotokat, amelyek a nem magyar nyelvű iskolákban a magyar nyelvtudással, s általában a magyar nemzeti érdekek szemben mutatkozik. Annál örvendetesebb kultuszminiszterünk mostani erős föllépése, a midőn megköveteli, hogy a magyar nyelv tanítása komolyan és sikeresen történjék az idegen ajku hazai iskolákban. A miniszter elmondja abbéli tapasztalatát, hogy az 1879. XVIII. törvények, bár huszonhárom év óta van érvényben, nem hozta meg azt az eredményt, hogy az iskolában a magyar nyelvet, mint az állam nyelvét minden állampolgár elsajátíthassa. A miniszter állásából kifolyó kötelezőségnek tartja a szentesített törvény rendelkezéseinek az összes nem magyar tanuló népoktatási tanintézetekben teljes szigorral érvényt szerezni; még pedig nemcsak azért, hogy a már régen érvényben lévő törvény a maga teljességében végrehajtsa, hanem hazánk nem magyar ajku lakosságának jól felfogott érdekében a magyar nyelvet, mint az állam nyelvét, mint államnyelvet birtokában legyen és az ezzel járó előnyökben az iskolák hibái miatt hátrányt ne szenvedjenek. E végből a királyi tanfelügyelőségnek elengedhetetlen és a legfontosabb kötelességévé teszi, hogy a tankertületben lévő, összes nem magyar tanuló népoktatási tanintézetekre és alaposan vizsgálja meg és az iskoláztatás alkalmával arra terjeszse ki gondos és lelkiismeretes figyelmét: hogy a tanító bírja-e a magyar nyelvet szóban és írásban teljesen és oktatóképesseggel? A magyar nyelv az összes bármintem nyilvános népoktatásban a kötelező tananyagok közé felveendő. A heti óraszámok fele muldatlanul a magyar beszéd és a magyar írás, olvasás tanítására fordítandó, mert csakis így biztosítható az a cél, a melyet a törvény bevezető részében kijelöl, hogy tudniillik minden nem magyar anyanyelvű állampolgár elsajátíthassa a népoktatásban az állam nyelvét. Természetes, hogy a tantervben a magyar nyelv tanításánál kitűzött cél az összes nem magyar tanuló, tehát a hitfelekezeti népoklatokra nézve is kötelező, mert a törvény által megkívánt eredmény minden jellegű iskolára nézve csak ugyanaz lehet. Itt különösen hangsúlyozza a miniszter, hogy a népoklati magyar nyelv tanítás egyedli és főcélja, hogy a nem magyar anyanyelvű gyermek a magyar beszédet annyira elsajátítsa, hogy az ő életviszonyainak megfelelően gondolatait magyarul érthetően ki tudja fejezni, továbbá tudjon magyarul folyékonyan olvasni és helyesen írni. Azt is hangsúlyozza, hogy ilyen iskolákban a magyar nyelvtan tanítását csupán a magyar írás alapijál szolgáló minimális tudnivalókra kell szorítani. E cél szem előtt tartásával vizsgálja a tanfelügyelőség a nem magyar tanuló népoklatokat és szerezzon meggyőződést arról, vajjon a tanításra a miniszteri tantervben megállapított heti óraszám megtartatik-e? Ha a királyi tanfelügyelőség a tanítási eredményt nem találja kielégítőnek, kútsassa ennek okát. Ha a tanítás sikertelen volta, példának okáért a rendetlen iskolázásban, vagy a szükséges taneszközök hiányában rejlik, e törvényellenes állapotok megszüntetése iránt a községi eljárásság és iskolaszékkel nyomban intézkedjék. Ha azonban a sikertelen tanítás okát akár a tanító mulasztásában, akár pedig más körülményben találja a királyi tanfelügyelőség, a legkomolyabban figyelmeztesse a mulasztókat törvényes kötelességük lelkismeretes teljesítésére. Tapasztalatait felvéenkit közölje a miniszteriummal. Ebbéli rendelkezéséről a miniszter a közigazgatási bizottságokat és az egyházmegyei főhatóságokat is értesítette, fölhíván őket, hogy a magyar nyelv tanításáról szóló törvény sikeres végrehajtása iránt a maguk hatáskörében szükséges intézkedéseket tegyék meg.

A magyar nyelv.

Zombor, 1902. június 23.

* A magyar kormányfőnöki hivatalosság valóságos próbaköve azoknak az intézkedéseknek a sorozata, amelyek a magyar állam egységét, a magyar állam nyelvénél törvényileg biztosított jogát — a nemzetiségi területeken is — fenntartani és megővni célozzák. Minden oly lépés e téren, mely a törvényesség és jog talaját elhagyja, a lehető legveszélyesebb.

A magyar államiság a közoktatásban és a nemzeti kultúra terjesztésében most nyer igazi hathatós kifejezést. A kultuszminiszternek a magyar nyelv kötelező tanításáról szóló legújabb körrendelete is ezt bizonyítja. E körrendeletben — melyet lapunk más helyén közlünk — kijelenti a miniszter, hogy állásából kifolyó kötelezőségnek tartja, hogy a szentesített törvény rendelkezéseinek az összes nem magyar tanuló népoktatási tanintézetben teljes szigorral érvényt szerezzen. A magyar nyelv tanításáról szóló 1879. évi XVIII. törvények végrehajtása tárgyában az 1879. évben kiadott rendelettel megállapított a nem magyar nyelvű népoklatok tanterve és ugyanakkor elrendeltetett, hogy az egy tanítóval bíró osztalban népoklatban a beszéd és értelemgyakorlatokra és ezzel kapcsolatban a magyar nyelv tanítására heti 9 óra, az anya és magyar nyelven való írás és olvasás tanítására heti 8 óra fordítandó. Ugyanezen tantervakra a két tanítóval bíró iskolákban 15, illetve 13; a három tanítóval bíró iskolákban 17, illetve 19; a négy tanítóval bíró iskolákban 20, illetve 25, az öt tanítóval bíró iskolákban 18, illetve 24 és végre a 6 tanítóval bíró iskolákban 18, illetve 24 óra fordítandó hetenként.

A törvény ezen rendelkezésével szemben azt tapasztaljuk ma, tehát a törvény kibocsátásától számított 23 év után, hogy az ország 3218 nem magyar tanuló népoklati közel a magyar nyelvet nem oktatták sikerrel a múlt iskolai évben: 269 r. k., 470 gör. k., 560 gör. kei. és 178 ág. ev., összesen 1477 felekezeti népoklatban, mert ambar a törvény szerint már 1882. évtől tanítóul senki sem volt alkalmazható, aki a magyar nyelvet beszédben és írásban el nem sajátította, hogy azt a népoklatokban taníthatta, mégis a r. k. iskoláknál 251, a gör. kat. iskoláknál 295, a gör. keletiekénél 689 és az ág. ev. felekezeti iskoláknál 361 olyan tanító volt még mindig alkalmazva, akik a magyar nyelvet nem beszélték.

Eppen ily lesújtó adataink vannak a nem magyar ajku népoklatokról. Hiába szabja meg a tanterv igen helyesen az anya és a magyar nyelv tanítását a céljában nem magyar ajku népoklatokban, mert ez a tanterv, tehát a magyar nyelv tanításában elérendő cél is csak a községi jellegű népoklatokra kötelező.

A mi varmegyékben is némely helyen megvan ez a baj, de a mi kir. tanfelügyelőnk és a munkában buzgó adlatusa sok szép és maradóan sikert értek el e téren, az ő lelkes és hazafias munkájuk évről-évre szép és nagy eredményeket mutat fel.

Mégis azért kell hogy lelkesítő hatással legyen a kultuszminiszter hazafias rendelete azokra az iskola férfakra, kik az iskolák gondját viselik és a tanítók gárdájára, mely legyen áthatva hivatásának nagy fontosságától; fölfogja és teljesítse azt, amit nemcsak a törvény és rendelet kívánnak tőle, hanem a népnek és a hazának szeretete.

Ezen lesújtó adatok indították a kultuszminisztert arra, hogy nemcsak a kir. tanfelügyelőket és a közigazgatási bizottságokat, hanem az egyházmegyei főhatóságokat is az 1879. évi XVIII. t. c. rendelkezéseinek ez alapon kiadott kormányrendeleteknek lelkismeretes megtartására.

Különbös sulyt helyez a miniszter az egyházmegyei főhatóságokhoz intézett körrendeletében arra, hogy a magyar beszéd, írás és olvasás tanítására a miniszteri tantervben kitűzött heti óraszám minden nem magyar nyelvű népoklatban jellegkülönbség nélkül csonkítatlanul megtartassék és hogy az ugyanott kitűzött cél eléréssék. Kijelenti a miniszter, hogy nemcsak a szentesített törvény iránti köteles tiszteletből, de hazánk nem magyar ajku lakosságának jól felfogott érdekében is kész immár a huszonhárom év óta életben lévő nagyfontosságú törvényt szigorúan végrehajtani.

Hálásan köszöni a nemzet a kultuszminiszternek megalkuvást nem tűró állásfoglalását a magyar nyelv érdekében, amelynek gyors és helyes megoldását semmi

Bözsike!

Bözsike! Bözsike!
De szeret valaki,
De mikor oly gyáva:
Nem meri mondani.

Rólad álmodozik,
A szived óhajja,
Se nappal, se éjjel,
Soh' sincs nyugodalma.

Csak ugy sóhajtozik,
Mint a bűgö gerle,
Csupa, csupa bánat
Az ő mély szerelmé.

Ha egy helyre folya
Böven omló könyve,
Kisebb tengerszemek
Bátran beleszemne.

Bözsike! Bözsike!
De beteg valaki, —
Sebtibe gyógyítsd meg,
Mert bele fog halni.

Kiss Péter.

RAPPORT.

A napos végig megy az összes cugszobákban és jelenik, hogy mindenki készüdjön el, mert fél tíz órakor rapport lesz.

Odabent nem is igen hallgatnak rá, hiszen tudja mindegyik, hogy a katonának olyannak kell lenni a rapportnál, mintha az esküvőjére menne. A ki föl van iratkozva ehhez a szent aktushoz, az már korán reggel elkezdte a pucolást, nehogy a kapitány ur szeme megakadjon valamin; mert gonosz szeme van ám a kapitány urnak, észreveszi még a lazán álló gombot is. A

bakancsok ki vannak szépen vixolva, hogy akár tükörnek is lehetne őket használni, csakörözsza, bajonett, a kétféjű sas, meg az tbersvung ugy ragyog, hogy már jobban nem is lehet.

Annak rendje-módja szerint meg is van borotválkozva mindegyik, a szálmazsákokon pedig a gondosan megkefölt tünepi waffenrock mutogatja a sárgásfehér bélést.

Igy vasárnap délelőttünkét legfontosabb esemény mindég a rapport, mely a föllebvalóval való hivatalos érintkezés helye és ideje, amint azt a fenséges Dienstreglement és örmeister ur Czigelka nagy bölcsen tanítják. Itt nyerne elintézet a századnak fontos belső ügyei, mint például infanterist Csibrák alásan jelenti, hogy a cipőjét megtaláltatta, infanterist Keresnyei pedig, a kit a multkor az őrnagy ur összeszidott és rapportra rendelt a piszkos bluzá miatt, jelenti, hogy a bluzt kimosta, egyuttal kimaradási engedélyt kérestere. Megjegyzendő, hogy a bluzhoz hozzá sem nyult, hanem föntjárt a bitang a magazinban és sutyomban egy vadonat újjal kicserélte, a kapitány ur azonban mégis iszonyuan összeszidja, hogy ez nem tiszta, mossa ki még egyszer és holnap jelentkezzék újra kihallgatásra. Káplár ur Mesó, a második cugszkommendáns, jelenti alásan, hogy nincs semmi újság, freiter Weisz maródi, infanterist Csiszár pedig eltörte a patronencijerjét, stb. stb.

Mindenki készen várja a rapportot, csak éppen a boldogtalan freiter ur Fischer, aki estére tberceitot akar kérni, szaladgál könyörögve fűhez-fához, hogy borotválják meg, míg végre megkönnyörtül valaki rajta és csak ugy talpon állva, szappan nélkül hamar levakarja.

De jó is volt sietni, mert a kapitány ur már az irodában van, örmeister ur Czigelka pedig a folyosón rendezgeti a parádés glancban ragyogó bakákat. Mingyárt eleibe kijelenti, hogy az adjustierunggal egyáltalában nincs megelégedve, ugy néz ki valamennyi, mintha az akasztófáról esett volna le és ha a kapitány ur őt találja ezért felelősségre vonni, hát ő be fogja csukadni az egész „schmuntzige Gesellschaft“-ot. Majd átveszi a napostól a kopott nagy rapport könyvet és olvassa: — Korporal Zelenka.

— Hérl!
— Infanterist Pete.
— Hérl! . . .

Az irodájton keresztül hallatszik a kapitány ur hangja. Szidja a manipulánsot, mert mindennap összeszidja, de ma a szokottnál is nagyobb a láрма odabent. A bakák aggdó arca összeszagnak: — Mérges ma a kapitány ur.

Az pedig baj ilyenkor. Még azoknak, akik jelennek valamit, erlamiszt kérnek, vagy más eféleért vannak itten, ahogy lesz, lesz, hanem ott áll a balszárny végén a két delikvens, aki rapportra van rendelve, azok nem viszik el szárazon. Meg is van rémülve mindakettő.

Az egyik egy ravaszképp nyurga cigány gyerek ugyan reménykedik még egy kicsit, hiszen mindössze csak azért rendelték kihallgatásra, mert tegnapelőtt este egy fél órával a takarodó után jött haza. Nem nagy dolog, megessett már rajta egynéhányszor és nem csukták be érte. Igaz, hogy most a kapitány ur egy kicsit dühös, de hát majd kibeszéli ő magát. Szépen sorjában már ki is gondolta, hogy mit fog fullenteni a kapitány urnak.

A másik infanterist Fodor el van készülve a legrosszabbra. De meg is érdemi azt a 7 napi egyes ársztomot, amit most fog kapni, mert sem többet, sem kevesebbet nem vétett, minthogy kaszárnyaárestáns létére valamelyik este kiszökött a kaszárnyából és csak éjjel felé vetődött haza. Takarodó előtt kaszárnyaárestánsokot fuvatott össze az inspekcións tiszt ur. Mindenki ott volt, csak infanterist Fodor nem.

Örmeister ur Czigelka szerint ilyen hallatlan nagy bűn 24 évi szolgálata alatt még nem történt az ezredben és azt sem bánja, ha az ilyen kutyát ugy bezárják, hogy megfeketedjék a bőrtőnben, ami különben mindeneesetre meg is fog történni, mert ő ugyan egy újjat sem fogja megmozdítani az érdekében. A pajtásai sajnálják szegényt.

— Olyan buta ez a Fodor, nem tud semmi kifogást mondani, pedig még segíthetne magán, ha valami okos dologgal előállana.

Kardesörrenés hangzik mostan, kijött a kapitány ur.

Mellék

néven nevezend makkal szemben Ily nagyto állami hatalomn mind erősnök k

Az ár

A beltgym és pénteken na délután 4 órátk igazgatási szaktá szék részére tev volt.

A tanácsko niszterelnök elár abban Széll Igt miniszteri tanácsos a szabályzat Vármegyének Cserynus Pal v gyinek összes tti Széll Kálmá elmondotta, hogy mondani a törvélyt a miniszter gyakorlati tapasztalás Egyézen tartaléka véleményét. A nítolás alá fogja tandó rendeletek

Mikor a várm került, felszólt I Nagy eismeg egyserűsítésének igazgatás minden újat terem. Külöb árvtágyre vonatko és köszönetet mon

Széll Kálmá az elismerésért és részéről újbol is adminisztráció szer lelkes áterzése na násbah méltó felt betöltéséhez. Ha a szellem éltet. E kik annyira hely részletek megbeszé vinni.

A miniszterel felmerült vitában szakember válaszó Ezután megk nek során több fel osztálytanácsos z. készséggel adott amily előzékenyen éppen oly nagy ismeretel tanusító állapontját.

Hosszabb eszt vett új alapszámcs felmerült aggodalm vonatkozásokban i Egyéb tekintetben a tanácskozás foly kiskorúaknak érte nyilvántartásánál é nomiajáról, kivált alatt álló kiskorúak az azonos elveket bályzatot.

A községi gy tárgyalásánál, mely

— Hapták! F elhadarja a mond kandyus bokáit. M Borzasztó kom mondja el kiki a m belé. A kapitány ur Olyan szépen meg egészét. Senki sen fojtja mindegyik. A náit, fűrge szeme v Még csak a k A kapitány ur cigányt.

— Aztán mi r — Kapitány ur én nem csináltam se — Semmit? — Semmit ka A kapitány ur ugy a fogai közt sz — Dreissig tá — Kapitány ur rom és én . . .

A kapitány ur egy mérges mozdula — Her bokma port befofen. — Te is gazet — Kapitány áristomom volt és ki A kapitány ur — Ugy! kimer du verfluchtes Vieh gazembereket. Rapo elől, verdantes baga Nagy dérel-du puláns jónak látta id van, azaz mégsem eg odabent.

néven nevezendő nehézségekkel, semmiféle bonyodalmakkal szemben nem szabad elodásni.
Ily nagyfontosságú nemzeti kérdésben a magyar állami hatalomnak nemcsak okosnak, hanem egyszerűnek kell mutatkoznia.

Az árvászékek reformja.

— Saját tudósítónktól. —

A belügyminiszteriumban a múlt héten csütörtökön és pénteken naponként délelőtt 10 órától 2 óráig és délután 4 órától este fel 9 óráig tartották meg a közgazgatási szaktanácskozást, melynek tárgya az árvászékek részére tervezett gyámügyi szabályzat megvitatása volt.

A tanácskozásban legfőbbzör Széll Kálmán miniszterelnök elnökölt és a többi között részt vettek abban Széll Ignác és Gullner államtitkárok, Németh miniszteri tanácsos és dr. Bosnyák Zoltán osztálytanácsos a szabályzat kodifikátorai.

Vármegyénkől Latinovits Pál főispán és dr. Csernyus Pál vm. tb. főügyész, a ki az ország vármegyinek összes ügyészei közül, egyedül volt hivatalos.

Széll Kálmán miniszterelnök megnyitó beszédében elmondotta, hogy a szakérteket hivatása véleményét mondani a törvényhozásnak a bejelentett tervezetről, melyet a miniszter nem akar addig életbeléptetni, a míg gyakorlati tapasztalatokkal férfiak tanácsát ki nem kéri. Egészen tartaléktalanul szabadon és őszintén mondjanak véleményét. A mit mondani fognak, azt alapos megfontolás alá fogja venni és hasznosítani fogja a kibocsátandó rendeletekben.

Mikor a vármegyei gyámügyi szabályzat szövegére került, felszólt Latinovits Pál főispán.

Nagy elismeréssel emlékezik meg a közgazgatás egyszerűsítésének korzalkotó munkájáról, mely a közgazgatás minden ágazatában modernet, hasznosat és újat teremt. Különösen a vármegyei, járási és községi árváltgylet vonatkozó újításokról szolt nagy elismeréssel és köszönetet mond ezért a belügyminiszternek.

Széll Kálmán miniszterelnök köszönetet mondott az elismerésért és meleg szavakban méltatta a maga részéről újból is az árváltgylet jelentőségét, a melyet az adminisztráció szentélyének tekint. A föladatak odaadó, lelkes átérzése magasabb, tisztult, az ügy emberies vonásához méltó felfogás kell itt a hivatás lelkiismeretes betöltéséhez. Ha valahol, itt áll az, hogy a betű öl és a szellem élte. Ezek után kéri az értekezlet tagjait, a kik annyira helyesen fogták fel feladatukat, hogy a részletek megbeszélésével igyekezzenek az ügyet előbbre vinni.

A miniszterelnök maga is több ízben vett részt a felmerült vitában és mintegy gyakorlati közgazgatási szakember válaszolt a felszólalásokra.

Ezután megkezdődött a részletes tárgyalás, melynek során több felszólalás is történt. Dr. Bosnyák Zoltán osztálytanácsos a felvetett kérdésekre a legnagyobb készséggel adott szakszerű kimerítő felvilágosítást és amily előzékenyen fogadta el az életképes eszméket, éppen oly nagy gyakorlati tapasztalatot és kiváló szakismeretet tanúsító talentummal védelmezte a maga álláspontját.

Hosszabb eszmecsere folyt az irattározásnak tervbe vett új alapszámú rendszere felett, melynek előnyeit a felmerült aggodalmakkal szemben elméletileg, gyakorlati vonatkozásokban is és meggyőző erővel fejtették ki. Egyéb tekintetben is érdekes észrevételek merültek fel a tanácskozás folyamán az anyagi jogot is érintőleg a kiskorúaknak érdekeik megvédése szempontjából való nyilvántartásánál és ezzel kapcsolatban a család autonómjáról, kivált a törvényes és természetes gyámság alatt álló kiskorúakra nézve. Ezután letárgyaltak még az azonos elveken felépült járási és községi ügyszabályzatot.

A községi gyámügyeket tárgyaló részről a 9. §. tárgyalásánál, melyben a gyámhatósági jogkörnek a

— Hapták! Rapport rechts schaut!

Az őrmester ur feszes tartással szalutál, aztán elbadarja a mondókáját. A kapitány ur összehúzza a sarkantyus bokáit. Most megkezdődik a kihallgatás.

Borzasztó komisz németiséggel, de stentori hangon mondja el kiki a maga dolgát, majd kitérik a nyelve belé. A kapitány ur sorjában valamennyit megballgatja. Olyan szépen megy ez, akár csak cernán buznák az egésztest. Senki sem mocsan, a lélegzetét is szinte visszafojtja mindegyik. A kapitány ur végigmustrálja a katonáit, firtge szeme valamennyien végigsiklik.

Még csak a két raporra rendelt van hátra.

A kapitány ur nyugodtan hallgatja végig a nyurga cigányt.

— Aztán miért vagy raporra rendelve?

— Kapitány ur jelentem alásan én nem tudom, én nem csináltam semmit.

— Semmit?

— Semmit kapitány ur.

A kapitány ur megéörrenti a kardját, aztán csak ugy a fogai közt sziszegi:

— Dreissig Tage Kassern arrest!

— Kapitány ur jelentem alásan itt volt a sógorom és én . . .

A kapitány ur oda sem hallgat, Czigelka őrmester egy mérges mozdulattal elhallgattatja a cigányt.

— Her hokmán ik mendige hozzám, ik cum rapport befolen.

— Te is gazember?! mit csináltál?

— Kapitány urnak jelentem alásan kaszárnyaristomom volt és kimentem a városba és éjf . . .

— A kapitány ur éktelen dűbbe jön:

— Ugy! kimentél a városba, du elende mistkerl, du verfluchtes Vieh! Föl kellene akasztatni az ilyen gazembereket. Rapport abtreden! Takarodj a szemem elől, verdantes bagzas.

Nagy dérrrel-durrall becsörtet az irodába. A manipulálás jónak látta időközben elszelni, hát most csend van, azaz mégsem egészen: mintha valaki fityűrészne odabent.

Bokor Rezső.

községekre való átruházása van tervbe véve és amely szakasz a községi árvászékek szervezését óhajtottá, ez ellen felszólt Latinovits Pál főispán és ezeknek tervbe vett felállítását ellenezte, főbb érve az volt, hogy ezáltal az amugy is túlterhelt községekre külön árvászékek felállításával még több teher hármlana.

A tárgyalás befejeztével Széll Kálmán miniszterelnök szívesen szavakban mondott köszönetet a tanácskozmány tagjainak a részvételért és kifejtett munkásságáért, hangsúlyozván, hogy nagy örömmel hallgatta a gyakorlati férfiak megnyilvánult véleményeit.

Jakabffy ny. államtitkár országgyűlési képviselő mondott végül köszönetet a miniszterelnöknek, hogy bokros teendői mellett is időt vett magának a közgazgatás e nagyfontosságú reformjának előmunkálataiban résztvenni.

Nyári elmélkedés.

Ringatja a futó szél a vetést. Meg-megrázza hamvas, virágja hullatott fejét s biztatón, reményt gerjesztőn bólogat a gazda felé. Ujra itt állunk a gazdag táblák előtt, az élet terített asztalánál; hosszú, fáradságos munkánk zsendülő gyümölcsénél.

Üdvözöllek sik mező kalászos áldása, lankás dombok, virágos rétek gazdag gerezdje, selymes szénája. Itt vagytok újra! Tele marokkal hoztatok-e a jutalmat, vagy szűken, fősvényen méritek téreitek kincsét? Reátok néz milliók szeme, beszédekre, ajándékokra vár ez ország minden lakosa foglalkozás, állás, vagyon különbség nélkül. Ha ti jókedvetekben élénk tárjátok a leszűrt mosolygó napsugarat, felénk illatozzátok az általakított levegőt, ha átnyújtjátok az éltető föld erejét, nekünk mindenünk van és van mindenkinek bőven. Csengő aranya a dusnak, puha kenyere az árvának.

Nekünk nincs másunk, csak ti vagytok, lélegzet visszafojtva lessük a ti szőlőstokat s várjuk, hogy hívjatok a bőség szartujához bennünket. Egy ily kicsinyke hamvas kalász sok-sok milliomod magával képezi a mi gazdaságunkat, erőnket, hatalmunkat. Mi lenne, ha kivessze egy esztendőből a nyár? Iszonyatos elképzelni is. Ha csak egy nyarunk lenne mostoha, ezren és ezren halnának éhen, megakadna az ipar, pangana a kereskedelem: az éhínség fakósága telepednék azok orcájára is, kik hirből alig ismerik a szántás-vetés foglalkozását, nem hogy ahhoz közük volna.

Jövel kalász, — gyümölcs-érlelő napsugár, változál aranyvá buzazomban, szülő szőlőben, pirosól almában, tedd gazdaggá, hatalmassá e népet, áldd meg fáradságos munkáját, adj kenyeret a kezébe s meglegedett, boldog lesz. Nem áhitozik ez a misztikus dél és kelet aranya, gyémántja után, csak ithon tedd dussá. Nem akar előljárni hódítók hadában, — volt benne része hajdan, csak a mije van, a mi az ő sajátja, azt akarja szépnak, nagynak látni; a mije megvan, azt akarja megtartani, boldogítani.

Lövellj aranyos napsugár izzó sugarakat a kalásztengerre, vezesd rajta biztos révbe a szántóvető hajóját, mosolyogj áldásoddal reá nap; távoztass vést, csapást; üzz el dért, fagyot, ködöt; pusztíts el minden káros férget, rozsdát, üszögöt, növényi betegséget és hálaltelt dallal köszönjük jószágodat. Teremj gazdagon te jószágos föld, aranykalászsza, fűrtös venyigével, gyümölcsös ággal körítsd a szorgalmas gazda izzadt homlokát; koszorúzd meg gazdagon, ki téged úgy szeret, ki kebledhez van növe, töled várja minden boldogulását. Ha jó, bőkezű vagy hozzá, ő dus; ha megvonod tőle áldásod, lerogy reád tehetetlenül, sóhajt, rimázkodik, de meg nem bánt, nem fordul ellened soha káromló ajakkal, mert édes anyjának tart, ki ha büntet is, szeretetből teszi. Elég csapás, rossz esztendő sanyargatá e népet, szegény sorsüldözött magyar népet, fordulj hozzá szeretettel, csorgasd mézét áldásodnak te hullámozó zöld vetés-tenger, szőlővenyigés domboldal, pirosól, zsendülő gyümölcsös!

Rudits József.

Községi árvatári ügyek rendezése.

Kupusztina községe.

Kupusztina község régi árvatári tartozásainak rendezésére az árvászek Krudy Géza árvászeki ülnököt és dr. Hirmann Ferenc t. főügyészt küldte ki, kik azt fogantatosították is. Eljárásuk sikeres eredményét a következő véghatározat igazolja:

Kupusztina községe kötelezi magát, hogy az 1901. évi december hó 31-én tőkében, kamatban és késedelmi kamatokban összesen 44360 kor. 08 fillért kitevő tartozási összegből a 4756 kor. 78 fillért tevő községi árvatári tartalékalap levonásával fennmaradó 39603 kor. 30 fil. tőkét, ennek 1902. évi január hó 1-től járó 4% kamatai és minden év január és július hó 1-én esedékes felévi kamatok után járó 4% késedelmi kamatot 1903. évi január hó 1-től számított 10 év alatt egyenlő évi részletekben Bács-Bodrogh vármegye árvapénztárába vagy jogutódjának pénztárába befizeti, fentartván jogát arra nézve, hogy több évi részletet előre és egyszerre,

avagy az egész tartozását is bármikor minden felmondás nélkül lefizethesse. Együttal fentartja visszeresét jogát az egyes adósokkal szemben.

Városi dolgok.

Zombor, 1902. június hó 23.

A villamos világítás.

Az egész város közönségének egyhangú felfogása az, hogy ezt a kérdést végre valahára megoldjunk, mert Zombor város bizonyára nem áhitozik a „Fabius Cunctator“-rend nagy keresztjére. Ismeretes olvasóink előtt, hogy újabb a villamos világítás vállalati kezelésének eszméje merült fel, s ez irányban indultak meg a tárgyalások.

E hó 21-én d. e. a villamosági bizottság ülést tartott, melyen Hauke Imre polgármester és Latinovits Szaniszló tanácsnokon kívül megjelentek a bizottság tagjai: Falcione Gusztáv, Koczkar Zsigmond, Grüner Samu dr., Bittermann Nándor, Gergurov Milán főmérnök és a két ajánlatot tevő cég: Suckert berlini részvénytársaság, magyar általános villamosági részvénytársaság képviselői.

A Suckert cég ajánlata a következő: Adjon Zombor városa 50 évig évenként 32,000 koronát s ennek megfelelő kötelezvényt, melyet a cég értékesít, s ezzel megszerzi a szükséges tőkét. Ezért ad a cég 650 drb 16 gyertyafényű izzólámpát és 17 drb egyenkint 800 gyertyafényű izzólámpát közvilágításra. A magánfogyasztókna egy éges órára 16 gyertyafényű lámpával 3 filléért világít a cég; aki 800 éges óránál tovább világít, annak olesóbban. 15 év múlva Zombor városának jogában áll a felszerelés és világítási jogot megváltani, még pedig a magánosok által fizetett évi bruttó bevétel háromszorosáért, 25 év múlva kétszereséért, 35 év múlva egyszereséért, 50 év múlva felszerelés és épületek a város tulajdonába mennek át díjtalanul.

A magyar általános villamosági részvénytársaság kér a várostól 50 évre évenként 27561 koronát és megfelelő kötelezvényt, melyet értékesít, s e pénzen eszközli a felszerelést. Ad azért ugyanoly közvilágítást mint a Suckert társaság, azonkívül a magánvilágítás részére ad egy millió hektowatt villamosági erőt évenként 30,000 koronáért, melyet aztán a város a magánosoknál tetszés szerinti árban értékesíthet. A villamosági erő hektowattja 3 fillérral van számítva, míg a város az eladásnál 6—8 fillérré számíthat. Itt csak az a baj, hogy a város magánvilágításánál szükséges erőként nálunk évenként csak 400,000 hektowatt van preliminarva, s így nagy fölösleg mutatkoznék.

A bizottság alapos tanácskozás tárgyává tette a beadott ajánlatokat.

Közöltük egyelőre a száraz tényállást, nem fogunk azonban késni a szakszerű bírálattal sem.

A zomborvidéki lecsapoló társulat.

A megalakult zomborvidéki lecsapoló társulatnak ma fontos közgyűlése van. Tegnap választmányi ülést tartottak. A közgyűlés legnevezetesebb tárgyat fogja képezni az elnöki és igazgatói állás egyesítése. Ugy tudjuk, hogy a társulat elnöke Hauke Imre polgármester az igazgatói teendők gondozását is magára vállalja. — Intézkedni fognak a 900,000 koronányi kölcsön tárgyában beérkezett pénzügyi javaslatok felett, valamint kiküldik a reklamációk elintézésére hivatott ötös bizottságokat az egyes községekre. Vízmerést a kutertermérségtől kér a társulat. Természetesen sok szó fog esni a szükséges vízművek mikénti létesítéséről is. A kulturtermérséget a közgyűlésen Dietzl Lajos kir. főmérnök képviseli.

H i r e k.

Egyházi hir. A kalocsai nagyobb papnevelő intézetben folyó hó 15-én megkezdődtek a nagyobb egyházi rendek felvételére előkészítő lelki gyakorlatok, melyeken Barsy Viktor, Ditelján István, Eberhardt Péter, Reich Balázs végzett theologusok, továbbá Loncsár Lukács és Baranyai Demeter Ferenc-rendi szerzetesek Bajáról vettek részt és a kiket Csaszka György ersek folyó hó 19-én sabbdiakonussokká avatott, kik közül Eberhardt Péter, Reich Balázs és Loncsár Lukács lettek. Ma kedden lesz az ünnepeles papszentelés, melyen papokká szenteltetnek: Tamas Ferenc, Reich Balázs, Eberhardt Péter és Baranyai Demeter.

Változások a honvéd tisztikarban. Kószeghy Sándor zombori kir. főhadnagyot Szabadkára, Waldburg Ödön főhadnagyot és Szoboszlaj József hadnagyot Szabadkáról és a brassói 24. honvéd gyalogezredtől Nagy Béla hadnagyot Zomborba helyezték át.

Kitüntetett ifju. A zombori takarékpénztár által alapított Barthal József fele ösztöndíjat az adományozó bizottság az idén Sztójkov Radivoj a zombori felső kereskedelmi iskolában járt, érettségét tett ifjunak adományozta, mint aki a kereskedelmi szaktárgyakból a legkiválóbb készílttséget tanúsította.

Elismerés. A Ferenc-csatorna részvénytársaság nemrég megtartott közgyűlésén egyhangúlag elismerést és köszönetet szavaztak Heinecz Albert műszaki tanácsosnak, a társulat üzletigazgatójának, ki exponált állásából kifolyó fontos hivatásának, a köz-és üzleti ügyeknek minden tekintetben megfelelő pontos teljesítéseért.

Matura bankett. Lehet-e boldogabb napja az ifjúságnak, mint a mikor átesik a legnehezebb napokon, az érettségi vizsgákon. Az ilyen dolgot magyar szokás szerint meg kell ünnepelni és megünnepelték a zombori főgimnázium boldog végzettjeit is az Elefant szállóban. Előkelő társaság tisztelte meg a jövő oszlopainak mulatságát és a diákok, kik igazi hangulatot varázsoltak a bankettbe, melyhez Sztipó pompás mentje és tüzésborai hozzájárultak, tulajdonképpen akkor tették le a maturát, mert itt nem a könyvek száraz tudományából, hanem az élet tanulmányaiból tettek vizsgát.

Eljegyzés. Sztirlich Béla Bács-Bodrogh vármegye aljegyzője, tart. m. kir. honvédkarvezető eljegyzte folyó hó 23-án özv. Esztergamy Károlyné bájós szépségű leányát, Margitot.

Dalestély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda e hó 30-án tartja meg II-ik alapszabályozó dalestélyét. A műsort jövő számunkban hozzuk.

† **Jauch Ferenc.** A nemzeti kultúra egyik főtényezője, a népművelésnek egy ősz bajnoka fejezte be földi pályafutását. Jauch Ferenc nyugalmazott igazgató-tanító előadás életének 70. évében elhunyt.

Egy félszázadon át állott a város népművelésének szolgálatában és e hosszú idő alatt bazafias lelkesedéssel nevelte és tanította a jövő reményeit, leányokat és fiúkat. Közelismerés kísérte magánéletében is, gondos családapa volt és szeretettel vette körül életétársát, gyermekeit és mikor napja már lealdozóban volt — unokáit.

Igaz férfit, fennkölt lelekkel igaz szívvel szólított ki a Mindenható sorainkból, nagy fájdalomra családjának, dedádjára, testvérük és apóskák Jauch Ferenc nyugalmazott tanító, folyó évi június hó 19-én délután 6 órakor életének 70. és boldog házasságának 47. évében rövid szenvedés után elhunyt az Urban. A megboldogult földi maradványai folyó évi június hó 21-én délután 5 órakor fogtak a gyászbánban (Barát-utca 661. sz.) a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a szent Rókus temetőben örök nyugalomra tétetni. Lelkéltudéért az engesztelő szentmise áldozat pedig folyó évi június hó 23-án d. e. 9 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Zombor, 1902. évi június hó 20-án. Legyen nyugalma csendes; emléke áldott! Szaich Lajosné szül. Jauch Lenke, Raisz Lajosné szül. Jauch Mariska gyermekei. Szaich Lajos, Raisz Lajos vejei. Jauch József, Jauch Rozália férj. Müller testvérei. Szaich Vilma, Raisz Ilonka férj. Vujevich Lajosné férjével, Raisz Sándor, Raisz Irén unokái. Vujevich Iván dedunokája.

Kartársai, a zombori tanítók, a következő jelentéssel tudatják elhunytát: Szívünk nagy fájdalommal jelentjük, hogy Jauch Ferenc nyugalmazott igazgató-tanító folyó hó 19-én elhunyt. Életének 70. évében ötven a nyilvánosság: a mintatanító élete volt. Temetése június hó 21-én d. u. 5 órakor lesz (Barát-utca 661. szám). Ki hosszú időn: félszázadon át oly magasatosan töltött be helyét, maradjon szellemed köztünk. Munkája benntünk az önzetlen és fáradhatatlan biztatószeretettel. Ezek szíve őrzi emlékedet. Legyen sírod a békés nyugalom helye. Zombor, 1902. június 20. A róm. kath. tanítótestület.

A temetési szertartást Fejér Gyula apátplébános, Muzsik István és Pfalz Jakab segédletével végezte, a temetésen megjelent a dalárda is és úgy a beszentelésnél, mint a temetésnél meghatározott beszédeknek. Az elhunyt koporsóját és ravatalt a kegyelet szép virágai, a koszorúk egész zöme borította el.

Nagyszámú gyászoló közönség kísérte ki utolsó útjára és sirja felett áldást imádkozott emlékére. Az elföldelés előtt Fejér Gyula apátplébános a megindulástól remegő hangon mondott meghatározó búcsú beszédet, melynek bensősége könnyekre fakasztotta a gyászolókat.

Óvónői képesítés. A zombori érseki óvónői képző intézetben a múlt hét végén tartották meg az óvónői-képesítő vizsgákat. A vizsgának szép lefolyása volt Steecz György apatini apátplébános, érseki biztos elnöksége alatt. A vizsga eredménye kitűnő, a mennyiben az összes tanulók közül csak egy-egy tantárgyból bukott el egy, a többiek pedig mind sikerrel tették le. Közülük kitüntetéssel: Pekánovits Mariska, Náray Erzsike, Káspár Gizella, Koczán Rózsika, Karsay Ilona, Kovács Margit, Ferdinand Anna, Horváth Ibolya és Szauder Irén. Ez a szép vizsgaeredmény is fényesen tanúsítja az intézet kitűnő vezetését, a tanítványok szorgalmát és a tanító tiszteletű nének kiváló buzgóságát.

Roheim Károly halála. Lapunk zártakor vesszük a szomorú hírt, hogy Roheim Károly, tekintélyes nagybirtokos és vállalkozó, a zombori izraelita hitközség elnöke, aki szép nevet vívott ki magának a zombori és megyei társadalomban, ma reggel 2 órakor elhunyt. A megboldogult az utóbbi években gyöngékedett ugyan, halála azért váratlanul jött. A Roheim-család gyászában, a tisztelők és barátok nagy száma ószintén részt vesz. Az elhunyt 67 éves volt. Temetése holnap, szerdán d. u. 5 órakor lesz.

Tornaverseny. A zombori áll. főgimnázium ifjúsága szombaton d. u. tartotta meg tornaversenyét. A filharmonikusok fuvó zenekara a menet előtt indulókat fújta. Utánuk ment lengő nemzeti színű zászló elővittele mellett a tornászok csapata. A fehér sapkás, kék szalag övös deli csapatot nagy közönség kísérte. A tornaverseny délután 4-től este 8 óráig tartott. A verseny eredményéről lapunk jövő számában hozunk részletes tudósítást.

Bácskai küldöttség a kereskedelmi miniszternél. Ó Kanizsa, Ada, Mohol, Martonos községek és Zenta város tekintélyes polgáraiból alakult küldöttség tisztelettel Latinovits Pál főispán vezetésével Láng Lajos kereskedelmi miniszternél, hogy átadja neki a bács-bodrogi vármegyei helyi érdekű vasutak érdekelt közönségének előterjesztését, melyben a vasutjukon közlekedő személyszállító vonatok menetrendjének megváltoztatását és a vonatok számának szaporítását kéri. A hathatós okokkal támogatott előterjesztést Latinovits Pál főispán részletesen ismertette és melegen ajánlotta a mindenképpen jogos és méltányos kérelmet a miniszter figyelmébe és jóakarataiba. A beadványból és a főispán beszédéből kint, hogy a szóban forgó vasutak menetrendje, valamint a vonatoknak 14 évvel ezelőtt megállapított menetessége és a vonatok száma egyáltalában nem elégti ki a nagy fejlődésnek indult közforgalom igényeit és fölöttébb hátrányos visszahatással van a vasut jövedelmezőségére is, holott az előterjesztett hivatalos számadatok kétségtelenül tanúsítják, hogy a bácskai vasutak a magyar államvasutak kezelése alatt levő helyi érdekű vasutak között forgalmi tekintetben már is előrendű helyet foglalnak el, megfelelő berendezés mellett pedig fejlődésüképpük folyton fokozódó arányokat öltene. Láng Lajos kereskedelmi miniszter nagy figyelemmel hallgatta az előadottakat s határozottan megígérte, hogy rokonszemes figyelemmel tanulmányozza a dolgot s az előterjesztett kérelmet, amennyiben lektüdbetelen akadályokba nem ütközik, teljesíteni fogja. A küldöttségre a miniszter válasza jó benyomást tett.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága június hó 25-én szerdán d. e. a városbáza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya a törvényhatósági bizottságnak határozata folytán a kitűltött bizottság jelentése a városi tisztviselők javadalmazásának rendezése tárgyában.

Uj plébános. Gyenes János szabadkai káplán csantavéri plébánosá kinevezetett.

Tarka szinpad. A jövő szerdán városunkba érkező tarka szinpad folyó hó 25. napján este 8 órakor a városi szinbázban megtartandó előadása iránt nagy az érdeklődés városunkban, fokozza ezt az a kitűnő hír, melyet a tarka szinpad székesfejvári és nagyszombati szerepléséről írnak a lapok. Mind a két helyen a szinbázat egész szufoltság betöltő közönség elragadtatással nézte a remek produkciókat és mindenütt meg egy előadás ment. Jegyek Kollár József könyvkereskedésében kaphatók.

Trautenau-i ünnepély. A trautebauai csata emléketét az ügytársakkal fogja megünnepelni bázezednek. Az emléktünnepély sorrendje a következő: Az ünnepély előestéjén takaródnak zenekarral a város főbb utcáin. Június 27-én 8 óra reggel tábori mise a szentháromság-területen délután 5 és 7 óra között legény-ségi játékok a koresolya melletti réten. Este 1/2 8 órá-tól kerti ünnepély a cs. és kir. 78. gyalogezred zenekarrának táncvigalommal egybekötött hangversenye a városi parkban. Esti fel 10 órakor tűzijáték a park-előtűi tő partján. — Esős idő esetén 8 órakor délelőtt ünnepélyes istentisztelet a városi róm. kath. templomban. Este 8 órakor táncal egybekötött hangverseny a Vadaszkúrt szálló emeleti termében.

Megmérgezett községi jegyző. Vilováról vesszük a megrendítő hírt, hogy Gassner Béla vilovai jegyzőt gyilkos kéz megmérgezte, mely a boldogtalan halálát okozta. A mérgezés a koresmában történt, a hol még ismeretlen orgyilkos kéz halált okozó mérget kevert ételbe. A mit sem sejtő Gassner megette az élébe tett ételt és néhány percnyi kiinos szenvedés után kiadta jelkét. A rémes eset híre rögtön befutotta a községet és ott a lakosság körében általános meglöközést keltett. A lelketlen bűnöst szigorúan nyomozza a rendőrség. A megboldogultat alig egy éve választották meg Vilova jegyzőjévé és fia volt boldogult Gassner János titeli kir. közigyelőnek.

Nyilvános számadás. A német-palánkai állami polgári fiú- és leányiskola f. évi május 31-én Palánkán a kaszinó kertjében majális rendezett, mely minden tekintetben sikertült. Összes bevétel: jegyek, fellépítések és egyéb adományokból volt: 165 K 40 fillér. A kiadás kint: 94 K 50 fillért. Tiszta jövedelem: 74 K 90 fillér, mely összeg a „Segély alap” javára lesz fordítva. Fellépítettek: R. L. 10 K, Nagy István ur 3 K, Abelsberg Simon, Büchler Róbert, Hegyi Dezső, Hordl Imre és dr. Jedlicska Béla urak 1—1 koronát. Fogadják mindannyian, kik résztvettek a mulatságon és ezáltal a jótékony célt adományaikkal elősegítették, a tanári testület hálás elismerését és köszönetét.

Mézeshetekben öngyilkos férj. Milyen relativ fogalom az a boldogság! Mi emberek azt hisszük, hogy a földi élet legboldogabb perceit a fiatal házások élék, hiszen azért hívják első heteiket „mézesheteknek” és mégis eme vélt boldogság között is hany van, aki szerencsétlennek érzi magát! Ime egy szent-tamási iparosnak, Kulacsin Mijonak a példája, aki három bete nőttül, gyönyörű fiatal asszonyt vitt a házhoz és mégis terhes, elviselhetetlen volt számára az élet, mert öngyilkossá lett. És mily különös! Eppen az édes anyja sirján oltotta ki életét, a hová a jó fiú annyiszor kiment áldozni a kegyeletnek. A napokban kora hajnalban Kulacsin Mijó cipész eltávozott hazulról szóltalanul és bizonyára megtört szívvel és nem jött többé vissza. Felesége kezdetben azt hitte, dolga után jár, de mikor estig sem mutatkozott, kétségbeesetten indult keresésére. A rokonok, szomszédok mit sem tudtak róla, annál jobban retteget a sorsa fölött. Végre estefelé jelentette a szerb temető csőszé, hogy a sírok között egy bolttest fekszik. A hatóság emberei kimentek azonnal a helyszínre és ott találtak vérbe fagyva Kulacsint, aki arca felkötött az édes anyja jól gondozott sirján, mintha siratná. Jobbkezeben görcsösen fogta meg a forgó pisztolyt, a melyből egy golyó hiányzott csak. Ez a golyó ölte meg a fiatal iparost. A pisztolylyal a szajába lött és ez öszseroncsolván gégefőjét, rögtön halálát okozta. Miután nem hagyott semmi írást, csak találgatják, hogy mi vihette a fiatal cipészt e lörasztó lépésre. Hozzáértőzők szerint régi, gyógyíthatatlan betegsége tette buskomorrá és valószínűleg ezért is vált meg az élettől.

A mi városunk. Bizonyára érdekelni fog sokakat Zombor a mi városunknak a népszámlálás adatai alapján számokban kifejezett rövid ismertetése. Zombor területén 53,577 katasztrális föld. Lakosságának száma: 29,609, — 573 katoná. A lakosság szaporodását úgy tüntetik fel a statisztikai adatok 1864. évben a lakosság száma 25,309 volt és tizenegy év alatt csak 284 el szaporodott. Nagyobb volt a szaporodás 1890-ig. Zomborban 116 külföldi él, külföldön 105 zombori tartózkodik. A férfiak száma 14,582, a nők 15,027 egy hat nálunk sem dícsékedhetnek a férfiak többséggel. Az életkor szerint így oszlik meg a lakosság. Hat éven aluliak száma 3594, 12 évtől tizenégy évig 2033, 15 évtől 19 évig 3595, 20 évtől 39 évig 8613, 40 évtől 59 évig 5768, hatvan éven felül 2716 an élnek városunkban. A nőlelek és hajadonok száma 15,035, a házasság állapotban élő boldogok száma 12546, míg ellenben az özvegyesség magányt keseréki 1969-en, a törvény által elválasztottak száma pedig 49. Az anyanyelv szerint így oszlik meg a lakosság. Magyar 9297, német 2664, tót 46, szláv 1, ruthén 2, horvát 2, szerb 11,927 és egyéb 5770. A németiség azonban a lakosság felénél kevesebb. Vallás szerint így oszlik meg a lakosság: róm. kath. 16,338, görög katolikus 30, gör. kel. 11,666, ágostai hitvallású evangélikus 204, evangélikus református 469, unitárius 5, izraelita 882, egyéb vallású 15. Róm. katolikus 5300 több van mint görög keleti vallású. A lakosság közül irai és olvasni tud 24,351. Áttérhetünk most már a lakóházak számára. Van Zomborban összesen 4189 lakóház, melyből kőből vagy téglából épült 422, kő vagy téglalappal, vályogból vagy sarból épült 3561, fából vagy más anyagból épült 60. A tetőzetet tekintve a számadatok a következők: a 4189 lakóházból cseréppel, palával vagy bádoggal 1290 lakóház van fedve, zsindelelyel vagy deszkával 34, náddal vagy zsuppal 2885.

Latinovits Pál főispán gyűjtése az újtemplomra.

Az épülő újtemplomra ömeltősága a főispán ur által megindított gyűjtéshez adományaikkal a következők járultak:

Folyó hó 20-án megjelent 47. számunkban a befolyt adományok összege 5407 K 48 f.

Iff. Szutrély Lipót főszolgabíró ur folytatatlagos gyűjtése járása területén:

Jankovics: V. Csincák Mihály esküdt gyűjtő-ívén: Faddi Benedek 3 kor., özv. Kovacs Mihályné, Madzinyi Géza 2—2 kor., Jagodi Ferenc 1 kor. 40 fil., Nagy Pál, Kis János, Jagodi György, Csincák István, Kis György, Madzinyi Andor, Gál Orbán, Kis Verona, Kasziba Péterné, Taskovits Benedek, Mészáros András, Csincák Mihály, Szulcsán Bernát, Csincák Mihály, Csorba János 1—1 kor., Dudás Anna 80 fil., Zsebi András 60 fil., Molnár András, Kiss István, Szarvas Benedek, Lehoczky Pál, Kecskés Ferenc, Almási Jánosné, Kiss János, ifj. Csorba János, Faddi István, Horváth János, Szemlics András 40—40 fil., Molnár József, Szűcs István 30—30 fil., Szuhánek István, Váci Mihály, Homola Antal, Binszky János, Kasziba Imre, Kasziba György, Marinek Károly, Csernók Pál, Almási Pál, Lakatos Pál, Jagodi András, Jagodi István, Nagy Márton, Tusenszky János, Kis István, Varmuzsa János, Mészáros Vince, Szantó András, Gajcs András, Ruth János, Somogyi Imre, Kiss Pál, Oláh István, Taskovits István, Homola Mátyás, Tóth János, Szarvas István, Nagy Gábor, Mészáros Péter, Vajda Imre, Juhász János, Madarász Pál, Kazinczy Ferenc 20—20 fil., Mészáros Simon 10 fil., Farkas Mihály 2 fil. 36 K 52 f.

VI. Dobra Mihály esküdt gyűjtőívén: Nagy Zsigmond 60 fil., Somogyi Mihály 50 fil., Lehoczky József 40 fil., Dobra János, Agócs János, Fenyvessy Ignác, Nagy György, Ferenecy Ferenc, Kasziba István, Lehoczky Andrásné, Jagodi István, Horváth Péter, Taskovits Ignác, Faddi István, Binszky Antal, Faddi István, Csincák Pál, Molnár Péter, Agócs János, Kelle Ferenc, Papp András, Váci Ferenc, Matalics István 20—20 fil., Szabó Anna, Szili János 6—6 fil. 5 K 62 f.

Bajmok: Lichtneckert József 5 kor., Szakács Mátyás, Lichtneckert János, Mándich Sándor 2—2 kor., Mandebo Vilmos (Szeged), ifj. Berger Jakab, Szabados Mór, Ritter Pál, Herold Jakab, Ullmann Sebestény, Kollár Ferenc, Herold Antal, Berger Mihály, Petrekanics Antal, Schön Tamás, Pfeiffer János, Faltum Mihály, Pfeiffer János 1—1 kor. 25 K — f.

Bács-Madaras: Halm Sándor 8 kor., Vidákovits Balazs 5 kor., Borbas Mihály, Halm Emil, Vinkó József 2—2 kor., Hartyányi Illes, dr. Madarász Lipót, Spitzer Zsigmond, Tóth István, Szalay Károly, Varga Adám, Hartyányi István, Horváth Vencel, Kobelrausch Kálmán, Varga Sándor, Kovács Antal 1—1 kor., Steinberger Mór 60 fil., Feher Lajos, Lipták Márton 50—50 fil., Graza József, Rapcsák Sándor, Grünbaum Péter, Spitzer Jakab, Ábrahám József 40—40 fil., Borics Jánosné, Blaskovits János 30—30 fil., Burányi István, Irigusz Lipót, Tari Péter 20—20 fil. 34 K 80 f.

Nikolits Izidor főszolgabíró ur gyűjtése járása területén:

Zsabya: Nikolits Izidor 10 kor., dr. Földes Simon 3 kor., Horváth Dezső 2 kor. 15 K — f.

Csurogh: Welzl István 2 kor., Kekity József 1 kor., Rosz Jakab 20 fil. 3 K 20 f.

Bács-Gyurgyevó: Bács-Gyurgyevó község mint erkölcsi testület 5 kor., Mosovits Liviusz, Kovács Tamás 1—1 kor., Labos Endre 50 fil., Farady József, Szász Gy., Kötay J., N. N., Olvashtalan aláírás 40—40 fil., Sipos József 20 fillér 9 K 70 f.

Gospodince: Községi szegényalap 5 kor., Vukov Jakab, Vukov Zsófia 2—2 kor., Vukov Aurél, Pasztory Giza, Sokits Damján, Sevits Zsiván 1—1 kor., Weiberger Károly 60 fil., Misits Lázár 20 fil. 13 K 80 f.

Zsabya: Kekezyovics István 2 kor., Róuay Simon 1 kor., Gyorgyevits Dusan 50 fil., Szagmeiszter Daniel, Papity Szima, Topavicza Gyoka, Marity Gyoka, Csonkity Obrad, Apity Velykó, Ility Svetozár, Baity Zsiván, Dvacsanzky Milos, Bozsini Ignát, Sokicza Daniló, Szagmeiszter Árpád, Mirilov Milos, Kolinázi Géza, Muzslay Gyula, Olvashtalan aláírás, Karácsonyi János, Dúngyery Lázár 20—20 fil., Csura Izsák 10 fil. 7 K 20 f.

Az eddig befolyt adományok összege 5558 K 32 f.

A kivándorlás ellen. Gráf Nikáz vármegyei tanfelügyelőnk a kivándorlás megakadályozása ügyében leiratot intéz az összes tanítókhöz, a melyben rámutat arra, hogy valami „F. Mlser” a kivándorlást közvetítő cég Brémából a tanítókat keresi: most már fel és azokat akarja megnyerni arra, hogy a népet kivándorlásra biztassák és így a cégnek áldozatokat szállítsanak. A cég még arra is hivatkozik, hogy őt e munkájában egy hazai kultúregylet támogatja. Kéri tehát a tanfelügyelő az ő munkatársait: a tanítókat, hogy ne üljenek fel e cég vagy hasonló felhívásnak; sőt azt utasítsák egyszerűen vissza, el se fogadják. A hazafias érzelmű tanítókról nem is tételezi fel a tanfelügyelő, hogy ily dologra vállalkoznak, mert hiszen a népművelőknek inkább az a céljuk, hogy apasszák a kivándorlók számát. Arra is kéri a tanítókat, hogy ha tudomásukra esik ilyen kivándorlásra csábító felhívás vagy mozgalom, akkor neki azonnal jelentést tegyenek.

Kereskedelmi és iparkamarai közgyűlés. A szegedi kereskedelmi és iparkamara folyó évi június hó 27. napján (pénteken) d. u. 2 órakor a kamarai székház termében ülést tart. A tárgysorozatból vármegyénket a következő ügyek érdeklik: a bács-bodrogi vármegyei vasutak érdekelt közönségének előterjesztése a személyszállító vonatok szaporítása és a menetrend javítása érdekében.

Koldulás
borzasztó módon ember, mert attól tarthassa magát. műves valamikor kereskedésnek, még se is már meg elfordultak tőle. a vagyona teljes más istencsapás szemére. Utolsó operáltassa magát szeme világát mármód. Ez a kijelentés hazatérve kesnem dolgozhat. járjon. Szándékát fent észre és feldőfte oly erővel. Ezután még egy hogy azt át is szíveiben. A házban emberre, a ki verEötvös ö-becsei színién és megáll. öreg Timó bácsi járjon!

A Pesti E
uj jeles tarcairk eredeti regényt elbeszélést. A lap előzetőit teljesen holgyironk dolgoz képevel együtt. It napilapjaink közt lapban sem lel ne és egy fordított tarovata van, a Szerk a közönségnek. részessiti, melyeket aki — habár csalap lap állandó előfelelv forduló alfigyelmebe a Pesti hora 2 korona 40 Salon című legza egyült, melyet Szkeszt, negyedeve Pesti Hirlap kiadó 78) címzendők.

Kitűnő B
éves borhelyi táno délután Illes Káro kereskedő mind a meszleő vándor uo s az eladó urat a megérkezéséig. M sabb emberek, ki a nál s be akarta ki is kíváncsi volt m helyét, de az el nem volt hajlan rendőrbé s nehány

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ERVENYES 1902. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Budapest—Zirimony—Belgrád. Szomb. V. György. Szomb. V. Zoltán. Szomb. V. István. Szomb. V. József. Szomb. V. Miklós. Szomb. V. László. Szomb. V. Károly. Szomb. V. Albert. Szomb. V. Géza. Szomb. V. István. Szomb. V. József. Szomb. V. Miklós. Szomb. V. László. Szomb. V. Károly. Szomb. V. Albert. Szomb. V. Géza.

Szőlőművelőknek

legjobb minőségű
ojtógummit, raffiahancsot és kékkövet
ajánl

Weidinger S. és Zs.

3-3 ZOMBOR.

Két jó házból való fu lapunk kiadó-hivatalában tanoncul felvétetik.

27868. sz.
árv. 1902.

Arverési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye árvaszéke részéről ezennel közhírré tétetik, hogy **folyo évi július hó 13-án reggel 10 órakor Căcinci községben** magán a birtokon (a vasuti állomás mellett) bíróságon kívüli önkéntes árverés útján eladtnak az alábbi feltételek mellett a következő ingatlanok:

1. Eladtnak nyilvános szóbeli árverés útján örökáron: a căcinci 9. sz. tjkvben felvett 3774 kat. hold 609 ölnyi ingatlanokból a kiskoru Merkel Károly és Ferdinándot megillető 20/48 ad résznek 2/3 része, nemkülönben a pistana gornjei 34. sz. tjkvben felvett 1808 kat. hold 375 ölnyi ingatlanokból ugyanezen kiskorukat megillető 20/48 résznyi eddig természetben fel nem osztott jutalékok együttesen és egyszerre az azokra bekebelezett özevgyi hasznélvezeti jog egyidejűleges törlése mellett, ugy amint azok az említett telekjegyzőkönyvekben a kiskoruk javára bejegyezve vannak és a terményiségért való minden szavatosság nélkül. Eladók azért sem vállalnak szavatosságot, hogy vevők a tulajdonközösség megszűtása esetén a közös ingatlanok mely részét és hol kapják.

2. A kikülfalási ár mindkét ingatlanra nézve egy összegben 175,200 koronában állapítatik meg, melyen alul az ingatlanok el nem adtnak. Az árverezni szándékozók tartoznak ezen kikülfalási árnak 10% at vagyis 17,520 koronát készpénzben vagy törvényben megállapított bánatpénzzel elfogadható értékpapirokban az árverés megkezdése előtt bánatpénzzel letenni. Vevőknek az fog tekintetni, aki a legmagasabb ajánlatot teszi. Az árverés befejezése, illetve a legmagasabb ígért letétele után utóajánlat nem tehető.

3. Vevő, illetve a legmagasabb ajánlatot tevő kötelez a vételárnak a bánatpénzen felül maradó résznek felét az árverés gyámhatósági jóváhagyásától számított 15 nap alatt, másik felet pedig a kiskoru tulajdonosok t. és t. gyámjával megkötendő szerződés gyámhatósági jóváhagyásától számított 15 nap alatt Bács-Bodrogh vármegye arvapenzterárába annál is inkább befizetni, mivel ellenesben bánatpénzének elvesztése mellett a visszatartandó bánatpénz felhasználásával vevő kárára és veszélyére újabb árverés fog tartatni. Vevőt terhelik az árverés körül felmerülendő összes költségek és kiadások.

4. Vevő azon nappal lép az ingatlanok birtokába, melyen a jelen árverési feltételek alapján megtartandó árverés eredményeként a kiskoruk t. és t. gyámjával megkötendő szerződés gyámhatóságilag jóváhagyatik és a vételár teljesen lefizetettik s a jóváhagyandó szerződés alapján fog a telekkönyvi tulajdonjog a vevő által az ingatlanokra bekebeleztetni. Vevőt terhelik az átiratással járó összes költségek és az átiratási illeték, egyszersmind a birtokba vétel napjától az összes adók és egyéb közhelyek, azonban a szerződés jóváhagyása esetén őt illetik az árverés napjától fogva az ingatlanok haszna is.

5. A fent körülírt öszingatlanokra a jelzőlag hitelbank javára 110,000 korona és járulékal erejéig bekebelezett törlesztéses jelzőlagkölesből az árverés, illetőleg a szerződésnek gyámhatósági jóváhagyása idején meg fenálló, a kiskorukat jutalékuk aránya szerint terhelő hátraleka az ingatlanokon további teherként megtagyható, — mely esetben ezen összeg a vételár fenti második felebe betudatik; ezen most körülírt teher törlesztéssel járó költségek vevőket terhelik.

6. Vevőre az egyszer megített ajánlat minden esetre kötelező s amennyiben kötelezettségét nem teljesítene vagy késedelmes volna, alaveti magát a zombori kir. járásbíróóság előtt a sommás eljárásnak; míg eladókra nevez az ügylet csakis annak gyámhatósági jóváhagyása után lesz kötelező.

Megjegyeztetik imitt, hogy az 5572 hold 858 ölnyi öszingatlanból mintegy 400 hold mezőgazdasági mivélés alatt áll — a többi erdő; hogy az öszingatlanok faállományának szakértői becserléke 1.035,542 koronát, a 400 holdnyi mezőgazdaságilag mivelt résznek szakértői becserléke szerinti értéke pedig 80,000 koronát tesz ki; hogy a căcinci ingatlan erdőrészenek teljes kiirtására a borvát tartományi kormány az engedélyt már megadta, míg a pistana gornjei ingatlan továbbra is feltétlenül erdőgazdaságilag kezelendő; hogy a căcinci ingatlan a lapályban fekszik, azt műnt szeli át és közvetlenül közelében magán a birtokon vasuti állomás van, míg a pistana gornjei előbbtől mintegy 18—20 kilométernyire begyen fekszik.

Végül megjegyeztetik, hogy a közelebbi feltételek, szakértői becserlések és egyéb ügyiratok dr. Frank Mihály arvaszéki elnök helyettes hivatalos helyiségében (megyeház II. em.) a hivatalos órák alatt bármikor és az árverést megelőző napon a helyszínen bárki által betekinthetők.

Zombor, Bács Bodrogh vármegye arvaszékeinek 1902. évi június hó 16-ik napján tartott tanácsüléséből.

SCULTÉTY FERENC,
elnök.

2-1

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

26742. szám.
alisp. 1902.

Arlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából **folyo évi július hó 4-ik napján (péntek) reggel 9 órakor** a vármegye székházának kistermekében részint csakis zárt írásbeli, részint pedig zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, a melyre a vállalkozni kívánók ezennel meghívattak.

A biztosítandó munkák a következők és pedig:
1. A zombor—palánkai törvényhatósági közút 55-273—61 646 km.-vagyis Obrovác—Palánka közötti szakaszának műnttá leendő kiépítése.

Előirányzott költség 151,069 korona 71 fillér.
Letendő bánatpénz 15,000 korona.
Kiepitési határidő a munka tényleges átadás napjától számított 40 het, melybe az építésre alkalmatlan téli időszak be nem számítatik.

2. Bács-Bresztovác község belsőségéből a vasuti állomáshoz vezető hozzájáró utig terjedő törvényhatósági utnak 1048.8 folyóméter hosszban kavicsos műnttá leendő kiepitése.

Előirányzott költség 27,036 korona 76 fillér.
Letendő bánatpénz 2700 korona.
Elkészítési határidő a munkakülfalás napjától számított 10 hét.

3. A zombor—apatini törvényhatósági közút 6—7 km. szakaszán, a zombori határban építendő kettős utkaparó lakház.
Előirányzott költség 5790 korona 29 fillér.
Letendő bánatpénz 580 korona.
Elkészítési határidő a munka tényleges átadás napjától számított három hónap.

4. A zombor—óbeesi törvényhatósági közút 46 km.-nél Új-Verbász község határában építendő kettős utkaparó lakház.
Előirányzott építési költség 5993 korona 03 fillér.
Letendő bánatpénz 600 korona.
Elkészítési határidő a munka tényleges átadás napjától számított három hónap.

5. A zombor—palánkai törvényhatósági közút 60—61 km. szakaszán Új-Palánka község határában építendő utkaparó lakház.
Előirányzott építési költség 3499 korona 71 fillér.
Letendő bánatpénz 350 korona.
Elkészítési határidő a munka tényleges átadás napjától számított három hónap.

6. A zombor—apatini törvényhatósági közút 8—9 km. szakaszán levő utkaparóház telkének bekerítése és egyéb szükséges javítások.
Előirányzott költség 905 korona.
Letendő bánatpénz 90 korona.
Elkészítési határidő a munkakülfalás napjától számított 8 hét.

7. A titeli kongó tegla műnt mentén készitendő homokfogó padkák.
Előirányzott költség 2292 korona 80 fillér.
Letendő bánatpénz 230 korona.
Elkészítési határidő a munkakülfalás napjától számított 8 hét.

Ezen munkák közül a 1. és 2. pont alatt megnevezett munkákra csak zárt írásbeli ajánlat tehető, míg a többi munkálattokra tetészes szerinti zárt, vagy szóbeli ajánlat vagy mindkettő is adható be.

Az írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, — továbbá az ajánlatok egysegi és öszesvállalati árak és pedig az utóbbiak, — ugy számokkal, mint betűkkel is kirandók és a melyekben a fentebb meghatározott mennyiségű biztosíték készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névterék terjedőárkélet szerint számított elfogadható értékpapirokban okvetlenül esatolando és **folyo évi július hó 3-ik napjának délutáni 5 órájáig** a vármegye alispánjára címzve nyújtandók be.

Versenyzők ajánlatukhoz a köfajból megfelelő és pecséttel ellátott mintát tartoznak bemutatni. A zárt írásos ajánlatnál ezen mintát az ajánlattal egyidejűleg adandók be az írtakba; — amennyiben ezt elmulasztják, — ugy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni.

Az ajánlatok ugy adandók be, hogy mindgyüknek boritékára a szükségesek, vagyis az ajánlattevő neve és lakhelye, továbbá amire az ajánlat tétetik és végre a bent levő bánatpénz összege világosan feljegyezendők, megjegyeztetve, hogy a kitett határidőn túl beérkező, vagy az előírt kellekét bármely tekintetben nélkülöző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Azok, kik a felsorolt vállalatra a nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánnak pályázni, kötelesek az illető vállalatra nézve fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtés megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban résztvenni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műntzaki okmányok az állampépítészeti hivatalnak hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Zomborban, 1902. évi június hó 11-én.

Karácson Gyula,
kir. tanácsos, alispán.

2-2

1158. szám — kig. 1902.

Arverési hirdetmény.

Bodrogh-Monostorszeg község elüljárósága által közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező 1 drb kiselejtezett tenyészbika **folyo évi június hó 25-én délelőtt 9 órakor** a község ház udvarán készpénzfizetés mellett nyilvános árverés útján el fog adatni.

Bodrogh Monostorszeg, 1902. évi június hó 18. án.

Alföldy, **Kovács Zsivkó,**
jegyző. bíró.

GOMBOS NÁNDOR

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és disztribútor

10-9

ZOMBOR. (Bácska.)

Dús raktár mindenféle

jégszekrényekben,

(vendéglősök, mészárosok és magánosok részére);

fürdőkádákban

és
konyhafelszerelésekben

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti bármilynemű bádogárúk elkészittetnek.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Javítások olcsón és pontosan.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvművelő.

642. szám.

1902.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróóság 1902. évi V. 778/2 számú végzése következtében dr. Lovrich István budapesti lakos ügyvéd által képviselt Haas és Czjzek budapesti cég javára Scherer Ferenc zombori lakos ellen 323 kor. 95 fil. és járulékal erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1094 koronára becsült különféle étel-, kávé- és mosdó-készletekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróóság V. 778/2. 1902. számú végzése folytán 323 kor. 95 fil. tőkekövetelés, ennek 1901. november hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 53 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban adós üzletében leendő eszközzésére 1902. évi július hó 3-ik napjának délelőtti 9 óraig határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1902. évi június hó 10-én.

Styrum Mór,

kir. bír. végrehajtó.

Kizárólag saját termésű

tisztán kezelt, kitünő minőségű

fehér és siller bor

közel 150 hkt. eladó

Kráhl Ignác

szőlőbirtokosnál Bács-Almás.

3-3

Olcsóbb mint barhol.

Női divatterem.

A mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy az eddig is előnyösen ismert **női konfekció-készítő műtermemet**, megrendelém buzdítására,

női ruha divatteremmé

alakítottam át. A midőn erről a m. tisztelt hölgyközönséget értesitem, becses figyelmüket divatteremre bátorodom felhívni, egyben megjegyzem, hogy továbbra is **női konfekciókat** is készítek.

Vidéki megrendeléseknek mérték- és próbavétel végett készséggel kimegyek.

Legfőbb törekvésem oda irányul, hogy t. megrendelém teljes megelégedését kiérdemeljem.

A m. tisztelt hölgyközönség b. megrendeléseit kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

MARKOVITS IMRE,

női konfekció és ruhakészítő.

20—19 Lakás: Deák Ferenc-közt. (Köröc).

Olcsóbb mint bárhol.

XXV. évfolyam

Égész évre...
Fél évre...
Negyed évre...
A lap szállási...
küldemények a...
nek, anyagok a...
nosnak küld...

Egyes szám ára

A vármegye

Felette érdekel...
Latinovics Pál főispán...
sághoz. Az átiratban...
vármegyei közgyűlés...
hogy főispánunk pot...
gává teszi. Meg l...
kérdése s nagy ös...
megye kulturális, és...
céla fordíthat. Edl...
meg volt, nagy és g...
Az átirat szösz...

A főispáni szösz...
kellett tapasztalnom...
hogy Bács-Bodrogh...
dern haladással lép...
tézmenyeket nem let...
még csak elő sem...
támogathatja, a gazo...
sági egyesületet nem...
helyzetét nem javít...
érdekében mit sem...
juttathat is pár k...
középra, egy vagy...
gazdasági intézmén...
oly csekély, hogy a...
gának nem felel me...
kora, hogy azzal v...
ményt lehetne elem...
gazdasági egyesüle...
társulat helyzetére...
nek pedig gazdaság...
fontos, nagy border...
intézmény kiűzve-k...
küzdelemteljes fenn...
ember erős kitartás...
gye e két fontos...
tétlenül nézi, — az...
alig juttathat valam...
folyo évben történt...
pár száz koronát is...
megtagadni.

Ezen sajnálatos...
hogy a vármegyén...
Az ugynevezett köz...
játékonysági alap...
alap jóvédelme a...
fontosabbnál fontos...
megoldásra váró...
jelentéktelen.

Igaz ugyan, ho...
gyei pótdából éven...
rapíttatik, de még...
mulva lenne az ala...
utánna várható jóv...
egyes közhasznú és...
felelően támogatni le...

Ezen kedvezőt...
egész vármegye kö...
haladás szellemétől...
nagy megyének a...
s a közlakosság sz...
az erkölcsi támoga...
tenni és áldozni kell...
óhaj, ábránd marad...
törekvés megtörök...
hiányán.

Elkerülhetlenül...
hogy a vármegye a...
szempontokból kellő...
A kérdés könnyen m...
újabb megyei pótdó...
ilyen irányu szándé...
tőlem, hanem minden...
indulna az bárhonn...
ról nem is támogató...
sem méltányosnak m...
újabb teherrel rójuk...
Oda kell tehát...
eszközökkel és erők...
meglevő keretben ho...